

Η Μαρώ Τριανταφύλλου για τη συλλογή διηγημάτων "Ομελέτα με μανιτάρια" (το περ. Οροπέδιο, Δεκέμβριος 2007)

Μαρώ Τριανταφύλλου για τη συλλογή διηγημάτων Ομελέτα με μανι-
τάρια (Νεφέλη 2007) για το περ. Οροπέδιο (Δεκέμβριος 2007)

Αν φύγεις, ποιος μένει να σώσω;

Ηρώς Νικοπούλου, *Ομελέτα με μανιτάρια* (Νεφέλη, 2007, σ. 129)

Η Ηρώ Νικοπούλου είναι πολύπλευρη καλλιτέχνης. Ζωγράφος με πλούσιο εικαστικό έργο, έχει ασχοληθεί επίσης με τη σκηνογραφία στο θέατρο, που αγαπά ιδιαίτερα. Στα γράμματα εμφανίστηκε το 1986 με την ποιητική συλλογή *Ο μύθος του οδοιπόρου*. Έκτοτε παρουσίασε ακόμη δύο ποιητικές συλλογές (*Χειμερινοί μορφασμοί*, 1993, και *Ανέμου*, 1999), ενώ δημοσιεύει συχνά ποιήματά της σε λογοτεχνικά περιοδικά, καθώς το *Πλανόδιον*, η *Νέα Εστία* και άλλα. Τα τελευταία χρόνια, χωρίς να εγκαταλείψει την ποιητική δημιουργία, ασχολήθηκε και με την πεζογραφία. Το 2003 εξέδωσε, στις εκδόσεις Μεταίχμιο, ένα εκτεταμένο αφήγημα με τίτλο *Σαν σε καθρέφτη* και προσφάτως στις εκδόσεις Νεφέλη την συλλογή διηγημάτων *Ομελέτα με μανιτάρια* που θα μας απασχολήσει παρακάτω.

Η συλλογή περιλαμβάνει 18 εν συνόλω διηγήματα χωρισμένα σε πέντε άτιτλες ενότητες, όλα ολιγοσέλιδα, κανένα δεν ξεπερνά τις 10 σελίδες. Αυτή ακριβώς η συντομία είναι η πρώτη αρετή τους, αφού η συγγραφέας καταφέρνει με λιτότητα εκφραστικών μέσων, αφηγηματική συμπύκνωση και ηθελημένη απλότητα ύφους να οδηγήσει τον αναγνώστη σε ενδιαφέρουσες καταβάσεις στον ψυχικό κόσμο των ηρ-

ών της και να τον εκπλήξει με τις ανατροπές των ιστοριών τους, αφού σχεδόν σε κανένα διήγημα το τέλος δεν είναι αναμενόμενο (αναφέρω ενδεικτικά «Το παζάρι», την «Κούκλα», την «Οικοδέσποινα»).

Στην πλειονότητά τους οι ηρωίδες της είναι γυναίκες, ακόμα και στα διηγήματα που οι πρωταγωνιστές είναι άντρες, η γυναικεία παρουσία είναι έντονη και καταλυτική. Διαβάζουμε τις ιστορίες τους: άλλοτε τραύματα της παιδικής ηλικίας («Η παρενόχληση»), άλλοτε τη δύσκολη εφηβεία τους («Το παζάρι»), τις συγκρούσεις με τα γονεϊκά πρότυπα (το ιδιαιτέρως ενδιαφέρον «Ιφιγένεια εν ύπνοις» με την ανατροπή του πατρικού προτύπου), άλλοτε το τέλος ερώτων που ήταν –ή αυτές πίστεψαν πως ήταν– μεγάλοι («Ομελέτα με μανιτάρια»). Τις παρακολουθούμε να κινούνται νωχελικά ή αμήχανα, αποφασιστικά, χαριτωμένα, νοσταλγικά ή με απορία μέσα στις ζωές τους να χάνουν τα όρια της πραγματικότητας, να μπερδεύονται μέσα σε όνειρα και φαντασίες, να βιώνουν την «πραγματικότητα με σωματικό πόνο», να μπαينوβγαίνουν μέσα σε καθρέφτες αναζητώντας την αλήθεια που κατοικεί οδυνηρά πέρα από το είδωλο. Το σώμα και ο θάνατος αποτελούν προνομιακούς θεματικούς τόπους της συγγραφέως, κάτι που μπορεί να επισημάνει ο αναγνώστης που θα διαβάσει και το προηγούμενο έργο της, το *Σαν σε καθρέφτη*. Η δύσκολη ενηλικίωση, η άρνηση αυτής της ενηλικίωσης («Το κάστρο»), η σωματική και κυρίως η ψυχική αδυναμία της κύησης και του τοκετού («Η κούκλα»), το ταξίδι, εσωτερικό αλλά και πραγματικό, η εμπειρία της μετάβασης σε άλλον τόπο και η συνάντηση με μια άλλη κουλτούρα, η νοσταλγία, η αναιμική, η απουσία είναι μερικά ακόμη θέματα των διηγημάτων της Ηρώς Νικοπούλου. Οι κοινωνικές ανησυχίες της συγγραφέως περνούν με αδιόρατες πινελιές μέσα απ' τα κείμενά της, υποβάλλονται στον αναγνώστη μέσα από τα αδιέξοδα των ηρώων της, την ψυχοπαθολογία τους, τη διάλυση των σχέσεων, τον φόβο για ένα αύριο «που σαν αύριο να μη μοιάζει», τόσο με την έννοια της κουραστικής επανάληψης και ρουτίνας, όσο και με αυτήν του ζοφερού μέλλοντος, που, εννοείται, κανείς από τους ήρωες της δεν είχε ονειρευτεί για τον εαυτό του. Η εικαστική παιδεία της την βοηθά τόσο στην περιγραφή προσώπων, τόπων και καταστάσεων όσο και στην έμπνευση θεμάτων που προέρχονται από το χώρο των εικαστικών τεχνών και τις ζωές των καλλιτεχνών («Η θυμωμένη του Ντεγκά»).

Η γλώσσα απλή, χωρίς εκζήτηση και επιτήδευση, και η γραφή ρεαλιστική –ακόμα και εκεί που τα σύνορα πραγματικού και φανταστικού, αλήθειας και ψευδαίσθησης, είναι δυσδιάκριτα, επιλογή που μάλιστα αναδεικνύει επαρκέστερα αυτό το ηθελημένο μπέρδεμα. Η περιγραφή των καταστάσεων διακόπτεται από διακριτικές παρεμβάσεις της συγγραφέως για να σχολιάσει τα συναισθήματα των ηρώων της, μόνο όσο χρειάζεται για να βοηθήσει τον αναγνώστη να βρει ένα δρόμο επικοινωνίας με τα πρόσωπα και τεκταινόμενα. Η μαθητεία της Νικοπούλου στην ποίηση είναι φανερή σ' αυτά τα διηγήματα. Έχει κανείς συχνά την αίσθηση πως αυτό που διαβάζει είναι ένα ποίημα που αναπτύχθηκε με επιτυχία σε πεζό, χωρίς να χάσει τον ποιητικό πυρήνα του.

Παρακολουθώντας από καιρό την πορεία της συγγραφέως, μπορούμε να πούμε πως η συλλογή αυτή αποτελεί δείγμα συγγραφικής ωρίμανσης και ωριμότητας. Η φόρμα του διηγήματος ταιριάζει πολύ στην Ηρώ Νικοπούλου, που οφείλει να συνεχίσει να την διακονεί, παράλληλα με την υπόλοιπη καλλιτεχνική δημιουργία της.

Μαρώ Τριανταφύλλου